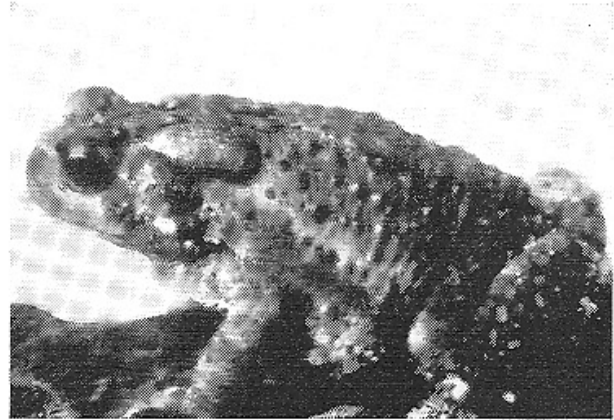
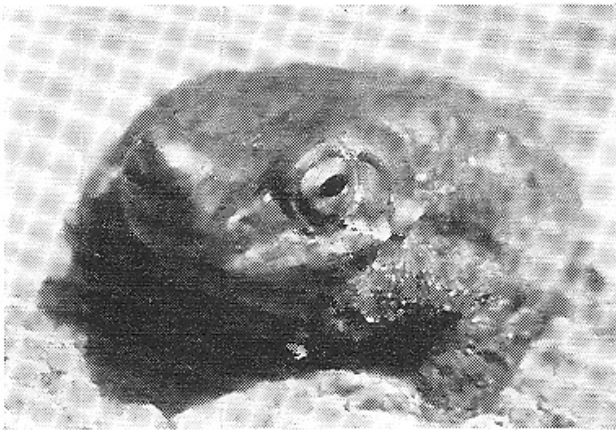

wijting. Ook pakken deze heren knapen van naaktslakken, tot 10 cm groot! Daarmee zijn ze wel een kwartiertje zoet. Sinds 1959 geef ik ze echter regelmatig om de 2 à 3 weken een soort standaardvoedsel, dat opgelost is in het paddenbad! Ik had een artikel gelezen over opname van stoffen via de huid bij amphiënen. Ik heb toen een paar padden een paar maanden op water, vitaminen en dextropur gezet. De dieren bleven in prima conditie! U kunt dus per 2 of 3 weken in het badwater oplossen ongeveer twee druppels „Dohyfral” en 1 à 2 theelepeltjes „Dextropur”. Dohyfral is een vitaminepreparaat in waterige oplossing, dat naar Maggi ruikt, heel gunstig. Dextropur is de bekende poedervorm van druivensuiker. Beide artikelen kunt u kopen bij de drogist.

Ten slotte nog de raad uw padden niet „padvet”

Bufo andersoni uit Pakistan

foto B. Leenart

Bufo americanus juv.

foto B. Leenart

te voeren, zodat ze zich nog maar nauwelijks kunnen bewegen, maar houdt ze hongerig en fel. Zorg, dat ieder dier zijn deel krijgt en geef de zware jongens een extra hap, een enorme pier of naaktslak. Wanneer u met enig geduld de grootste veelvraten went aan reepjes wijting, die u kleeft aan een breinaald of dun stokje en voor de neus van de dieren beweegt, dan hebt u weinig last van het vooral in de winter zo beruchte voedselprobleem. Het presenteren van naaktslakken geeft nog wel eens moeilijkheden omdat deze slakken zich enorm vast kunnen hechten aan een gladde oppervlakte. De pad hapt dan vele malen voor niets, geeft het op en u hebt de kans dat hij nooit meer zo'n heerlijke maaltijd aankijkt. U kunt dit ondervangen door een stuk leisteen vooraan op de bodem te plaatsen. Hierover komt allicht wat zand en de slak kan zich niet zo vast hechten.

Ibiza

N. van Buitenen - den Haag

„Zeg, Bernard, waar zijn nou die hagedissen waar ik voor kom?” vroeg ik toen we puffend op de oude kistjes waren gaan zitten in ons geïmproviseerde kamp „Cala'd'hort” op Ibiza. Bernard Kruysen, hoofd van onze expeditie, kampioen zanger en duikkampioen van Nederland, keek mij eens ondeugend aan en zei: „Wacht jij nou maar af, die beestjes komen wel als ze weten dat we er zijn!” en hij ging zonder op mij te letten zijn onderwatergeweren halen. Er moest die avond nog gegeten worden. Zijn hoofd, omhuld door het rubber van een duikpak, was het laatste wat ik in die ondergaande zon op de Middellandse Zee nog van hem zag. Voor donker, veel vis dus en daarom prima jachttijd. Vera Kruysen maakte foto-toestellen voor de volgende dag in orde, terwijl ik de primus probeerde aan te krijgen voor de eerste kampkoffie.

Plotseling hoorde ik iets achter me. Ik keek om en zag... een lapjeskat die iets op zat te eten.

Toen het dier wegsloop zag ik een staartje, dat heftig heen en weer kronkelde... dat was dus een hagedis geweest. Het was een puntgaaf staartje; ik kwam er later achter, dat dit niet veel voorkwam. Die katten en de Ibizahond — een oud Egyptisch ras, spitse windhondachtige kop en in twee kleuren, geel en wit — zijn hier debet aan. We aten een paar uur later onze eerste mérou. De graten werden achter ons gegooid — wat kregen we hier een spijt van — en doodmoe gingen we naar onze tenten. Ik werd de volgende dag al heel vroeg wakker. Het was al heel warm en je zag de druppels van de dauw opdrogen op je tent. Een zachte struik klopte heel voorzichtig op het touw. Plotseling was hij daar! Een heel klein hagedisje dat op mijn tentdak speelde. Hij trippelde daar vrolijk rond, hapte muggetjes die ik niet kon zien, schrok zich dood van een grote groene sprinkhaan die voorbij snorde en was verdwenen. Dit diertje heb ik iedere ochtend op

mijn tentdak gezien en pas op het eind van mijn vakantie is het me gelukt er een dia van te maken.

Vera riep dat de pap klaarstond. „Hoe staat het, heb je al beestjes gezien?” een spottend lachje krulde Bernards lippen. „Ja hoor, eentje op mijn tent”, antwoordde ik. Ik begon toch maar hoopvol het opvouwbare terrarium uit te pakken, dat werkgroepvoorzitter Leenart voor me in elkaar had gedraaid. Alle schroefjes in de juiste gaatjes en klaar was kees: een juweel van een opvangcentrum. We zaten lekker van ons ontbijt te smikkelen toen Vera zei: „Kijk eens achter je.” Ik draaide me natuurlijk te vlug om en zag niets. „Je moet hier alles langzaam doen,” zei Vera plagend. Later bleek dat ze meer dan gelijk had. De eerste week doe je alles met je Hollandse energie, waardoor je vreselijk warm wordt, water gaat drinken en doodmoe wordt. Je ziet dus hagedissen als je niet al te explosief te werk gaat! De eerste tijd gingen de jongens voorzichtig in de achterhoede, ze waren schuw en razend snel. Maar al gauw werden ze bijzonder brutaal: ze begonnen in groten getale over de „tafel” te lopen als je zat te eten. Ze liepen met enorme graten — die we toen maar in een afvalput gooiden — te slepen. Fier rechtop en hoog op de poten. Ja, Bernard, ik geef het toe: ik was eigenwijs. Ik zag alleen bruine en groene hagedissen. Later bleken er veel meer variaties te zijn. *)

Je moet niet denken, dat je er één te pakken kreeg. Zelfs niet als hij over je benen liep! Dan was er nog iets merkwaardigs: de dieren waren niet de hele dag te zien. In de ochtend, wanneer de zon al brandde, kwamen ze onder de stenen vandaan, maar om twee uur in de middag sloepen ze alweer in de waterput, waarnaast die Ibizenco een uitgeholde steen hadden neergelegd, gevuld met water. Dit was voor de dieren, zeiden ze. Ik denk, dat ze daarmee niet de hagedissen — die hun druiven aanvraten en hun tomaten verminkten — bedoelden!

Ik ving de diertjes in grote getale. Na het onderzoek op ogen, oren, pootjes en ongedierte, gingen ze via de plastic zak het terrarium in. Daar kregen ze allerlei lekkers te eten: druiven, meloen, tomaat, jam, lege sardienblikjes, vis en vlees. Toen ik veel dieren had, kon ik de terrariumondergrond — van zeewier — er moeilijk uit krijgen. Zeker twintig liepen er weg als ik mijn hand voorzichtig door de opening stak. Ook kon het terrarium niet langer dan een paar uur buiten staan: de gevreesde katten, die ook onze gasten werden, waren tuk op een voor hen gevangen hap. (Bernard vroeg heimelijk aan zijn vrouw of ze die stinktroep in hun huisje konden blijven dulden. Ik hoorde dit de vorige week pas! Ze vergingen 's nachts van de bedorven vislucht die in bodem trok.)

Toen de Ibizenco ons vertelden, dat er jonge gecko's in de oude muurtjes van hun huisje zaten, bleef ik nachten lang op, om die diertjes met een lantaarntje te zoeken. Het bleek, dat de jonge hagedissen muggetjes in de muurspleten vingten, terwijl ik de volwassen exemplaren uitsluitend aan het strand aantrof.

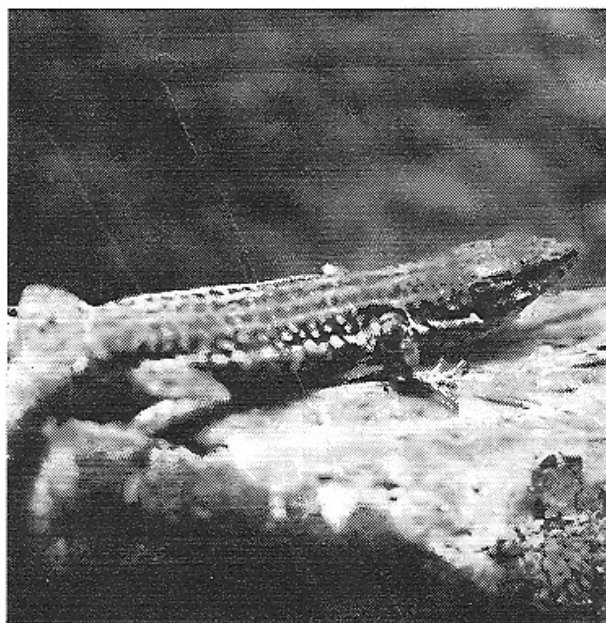
Vanaf het ogenblik dat ik vliegen ging vangen voor de gecko's werd ik „Prikkebeen” genoemd, afgekort tot „prik”. Ik ben ook dol op krekels. Per sé wilde ik er een paar mee naar huis nemen. Ze zijn echter dermate moeilijk te vangen dat ik verschillende nachten nodig had om 4 ♀♀ en 2 ♂♂ te bemachtigen. Ik weet nog heel goed, dat een Ibizencovisser, die kennelijk niet slapen kon, kwam kijken, om te zien wat dat mens daar in 's hemelsnaam deed! Ik groette hem met een „Buenes noches” en liet hem een krekelt zien. Er was over het hele eiland al een verhaal lopend, dat er een hagedissenvanger was aangekomen, maar daar kwam nu nog een krekelvanger bij!

Een van onze expedities leidde naar het rots-eiland Vedra. Hier zag ik zulke mooie hagedissen rondlopen, dat ik besloot me er door de visser Signor Capitano in zijn scheepje heen te laten brengen. Toen ik alleen op het eiland was achtergebleven, begon ik luidkeels „O sole mio” te zingen. Nooit vergeet ik het moment, dat boven die gruwelijke gele rotspunten al die blauwe koppetjes kwamen kijken. Luid zingende maakte ik mijn toestel in orde, legde een mooie tomaat neer en begon foto's te maken. Balancerend op twee rotspunten in de brandende zon muisstil blijven staan, geen hoed op je hoofd... vreselijk was dat. En als je knippen wou was het beestje verdwenen of verloor je je evenwicht! En dan wéér een half uur warmte en geduld. Maar het zou mooi zijn: dat rood, dat felle geel en dat blauwe dier. Toen ik foto's genoeg had begon ik te vangen. Ik ving ongeveer vijftig van deze brillante dieren. Ik heb tot op heden nog geen hagedis gezien die ik mooier vind. Dat prachtige blauw, met groen, paars, geel en zwart. Die fiere koppen! Ik kom er niet op uitgekeken.

Ik zag van hieruit de gevechten van de ratten daar beneden in het klotsende water. Hoog boven me op de vierhonderd meter hoge top krijsen de roofvogels — reinigingsdienst van de

Lacerta p. pityusensis Boscà

foto B. Leenart

Lacerta pityusensis vedrae L. Müller foto B. Leenart

natuur. Ik vind hier een innerlijke vrede, waaraan ik slechts met tranen in de ogen terugdenk. De dag van ons vertrek moesten de dieren uit het terrarium gevangen worden en in verscheidene linnen zakken worden verpakt. Vera hield de zak steeds open, Bernard hield het terrarium steeds zoveel mogelijk dicht en ik graaide handen vol zeewier met kriewelend gedierte en al. Iedereen gilte als er weer een wegrende, ik het hardst. Kruysen zegt het nóg te horen, als hij aan die „zenuwvangerij“ denkt. Secretaris Van den Akker kreeg de eerste zending dieren mee: ik zie je nog staan, Willem, daar boven Cala, met je beide handen zwaaiende. Je hebt als gewoonlijk weer feilloos de weg

gevonden, zelfs naar ons kamp op het woeste Ibiza. De thuisblijvers in „het Haagje“ zagen een auto die niet leeg te krijgen was: zakken, potjes, nylonkousen met spinnen en plantjes, hagedissen, kikkers... overal had ie wat zitten. Leenart ving de zaak, in hiervoor gereserveerde terraria, prachtig op. Toen kwam ik nog eens thuis. In de trein heeft iedereen zich geamuseerd met de krekeltjes die steeds maar vrolijk zongen en de bewegende zakken die aan de bagagenetten bengelden aan wasknijpers. Ik ving in de trein een enorme bidsprinkhaan die zomaar kwam binnenvliegen. Gauw in een zakje gedaan. Op de dag waarop ik thuiskwam hing de vlag uit. De zakken met dieren werden in de gereedstaande bakken leegggeschud. Ik zakte in een stoel en begon te vertellen. Daarmee ben ik nog niet klaar. Ik kom er nooit mee klaar...

De gevangen hagedissen zijn *Lacerta pityusensis pityusensis* Boscà. In de collectie van de schrijfster zijn echter verscheidene hagedissen qua bouw, tekening, kleur en gedrag zo uiteenlopend, dat men zou menen met verschillende rassen te doen te hebben.

Van het eiland Vedra, eigenlijk niet meer dan een rotsmassief, komen de prachtig fel blauw gekleurde *Lacerta pityusensis vedrae* L. Müller. Ook hierbij treden opvallende individuele verschillen op.

Zie voor literatuur over de Pityusensishagedissen „Die Eidechsen der Spanischen Mittelmeer Inseln“ van Prof. Dr. M. Eisentraut (1950, LACERTAbibliotheek 584), diverse publicaties in de DATZ en Mertens & Wermuth: „Die Amphibien und Reptilien Europas“ (1960, LACERTAbibliotheek no. 27). B.L.

Verlichting en stralingswarmte

B. Leenart - Den Haag

Wanneer wij gezonde dieren in ons terrarium willen zien, dan moeten wij in de allereerste plaats zorgen dat de dieren hun voedsel goed kunnen verteren. De meeste terrariumhouders denken, dat wanneer de bak een gemiddelde temperatuur heeft van 20 tot 25 graden, de zaak in orde is. Maar hebben zij dan wel eens in onze Hollandse duinen in een duinpan gestaan met hun blote voeten? Dit zult u niet uithouden als 's zomers het zonnetje lekker schijnt, zo gloeiend heet is dan het zand. En hierop zit doordrustig onze Nederlandse duinhagedis te zonnebaden!

Voor al reptielen is het dus noodzakelijk dat wij op één of meerdere plaatsen van die zonnebadplaatsen maken, liefst in de vorm van een verhoogd plateau, waar een lamp op schijnt en waar de dieren de directe stralingswarmte van de lamp kunnen opvangen. Bij een lamp van 40 Watt hebt u een prachtig resultaat wanneer het plateau 20 cm onder de warmtebron is gelegen. Een lamp ergens in de kap van uw

terrarium is niet voldoende. Het lampje moet dan in een reflector zijn gedraaid, zodat de straling gebundeld wordt en u een nuttiger effect van de verlichting krijgt. Het is niet mooi om tegen een metalen kap van een reflector aan te kijken. Het geeft in het terrariuminterieur een zeer onnatuurlijke indruk.

Sinds enkele jaren ben ik er toe overgegaan om reflectors te maken van halve cocosnootdoppen. Deze bruine, vezelige hollen storen niet en wij kunnen zelf gemakkelijk hierin een reflector bouwen.

Bij de groenteboer kopen we een niet te kleine cocosnoot. Kunnen wij een wat gerekt exemplaar vinden, dan kan dat precies in tweeën gezaagd worden en kunnen wij twee reflectoren uit één cocosnoot halen. Ongeveer 4 centimeter van de zaagsnede tekent u het middelpunt van het cirkeltje af, dat u eruit moet boren en vijlen om er straks de mignonfiting door te kunnen steken. In de top van de dop komen drie gaatjes van 2 tot 3 mm, om te voorkomen dat de dop